

Kyrkostyrelsens cirkulär nr 18/2015

17.09.2015

GRUNDER FÖR BEREDNINGEN AV BUDGETEN 2016

Det ekonomiska nuläget

Nyckeltalen för 2014 visar att församlingarnas ekonomiska situation var i stort sett likadan som året innan. Årsbidraget minskade, men dess andel av avskrivningarna låg fortfarande på en god nivå, 116 procent. Församlingarnas sammanräknade likvida medel ökade och nyckeltalet för de likvida medlens tillräcklighet i dagar ökade och översteg 200 dagar. Samtidigt ökade dock mängden främmande kapital med cirka fyra procent. Kyrkoskatteintäkterna minskade med en procent och andelen av samfundsskatteintäkterna ökade med 10 procent. 56 ekonomiska församlingseenheter hade negativt årsbidrag, antalet sjönk med två. 112 ekonomiska församlingseenheter hade negativt resultat och deras antal ökade med elva. Således var räkenskapsperiodens resultat negativt för över en tredjedel av de ekonomiska församlingseenheterna. Verksamhetsintäkterna ökade med drygt två procent och verksamhetskostnaderna minskade med en procent. Driftsekonomin nettokostnader minskade med 1,5 procent. Personalkostnaderna minskade med en procent när man bortser från periodiserade och aktiverade löner.

Samfundsskatteredovisningarna är år 2015 cirka 10 procent större än i fjol. Från och med ingången av 2016 ersätts samfundsskatteandelen av den statsfinansiering på 114 miljoner euro som betalas till Kyrkans centralfond och av vilken 107 miljoner euro redovisas till församlingarna.

År 2015 uppskattas kyrkoskatteintäkterna minska med cirka två procent jämfört med 2014.

Finlands ekonomi har krympt fyra år i rad. Statistikcentralens senaste BNP-siffra var dock en aning på plus. Prognoserna över den ekonomiska utvecklingen under resten av året är företrädesvis negativa.

Den årliga förändringen i konsumentpriserna, dvs. inflationen, har varit låg redan i flera år. Trenden med en inflation på under två procent har pågått sedan 1995. År 2011 steg inflationen efter finanskrisen till fyra procent, men sedan dess har den sjunkit tills den blev negativ våren 2015.

Prognoser för 2016

Den övergripande ekonomiska tillväxten låter vänta på sig. Åtminstone sedan 2012 har den övergripande ekonomin förutsetts växa med mellan 1,2 och 1,8 procent. Sedan dess har det dock varit recession i ekonomin. För 2016 förutspår finansministeriet en tillväxt på drygt en procent. Prognosen stöds bara av vaga förhoppningar om bättre ekonomisk tillväxt. Tillväxten förväntas bli starkare i euro-området och enligt vissa bedömningar påverkar kollapsen i handeln med Ryssland inte längre Finlands exportutsikter nästa år. Den ekonomiska utvecklingen är dock till stor del osäker. Utsikterna för tillväxt är alltså svaga, även om ekonomin förutspås växa med ungefär en procent.

Faktorer som bromsar upp tillväxten är dels industrins dåliga exportutsikter, dels de sparåtgärder som staten och kommunerna anser vara nödvändiga och som bidrar till en svagare helhetsekonomi. Effekterna av de direkta anpassningsåtgärderna i den offentliga ekonomin uppgår år 2016 till cirka 1,4 och år 2017 till cirka 2,5 miljarder

euro. Dessa belopp är till stor del personalkostnader och åtgärderna förväntas ha en minskande effekt på kyrkoskatteintäkterna.

Kyrkoskatt och medlemsantalets utveckling

Minskningen i församlingarnas medlemsantal har avtagit en aning. Fram till slutet av augusti 2015 var antalet utträden ur kyrkan lägre än på länge. I september ökade antalet igen. Församlingarna bör fortfarande kontinuerligt följa hur medlemsantalet utvecklas och göra egna prognoser över den kommande utvecklingen. Förutom det totala medlemsantalet är det viktigt att följa utvecklingen av antalet förvärvsarbetsmedlemmar, dvs. sådana som betalar kyrkoskatt. I tjänsten för skattetagare finns en tabell över förvärvsinkomster enligt kommun och skyldighet att betala kyrkoskatt. När detta cirkulär publiceras gäller uppgifterna år 2013, men de uppdateras efter att beskattningen för 2014 blivit klar.

Enligt Kommunförbundets prognos kommer redovisningen av kommunalskatt att öka med cirka 0,5 procent. Prognosen bygger på en ökning i invånarantalet och förvärvsinkomsterna. Utifrån den senaste tidens utveckling förutspås kyrkoskatteredovisningarna minska med cirka tre procentenheter. Kyrkoskatteintäkterna förutspås minska med över två procent. Skillnaderna mellan kommuner/församlingar kan vara stora. Församlingen kan beställa en prognosram för skatteintäkter per kommun från Kommunförbundet för 223,20 euro. Prognosramen för den egna kommunen ger en god grund för prognoser över kyrkoskatten.

Ändringar i början av 2016

Andelen av samfundsskatteintäkterna slopas och ersätts av statsfinansiering. Samtidigt beslutade staten att sänka församlingarnas skattekostnader. Kyrkomötet beslutade att ändra församlingens avgifter till centralfonden. Avgiften till centralfonden och arbetsgivarens lönebaserade pensionsavgift sänks och den kyrkoskattebaserade pensionsfondsavgiften stiger.

Statsfinansiering

Lagen om statlig finansiering till den evangelisk-lutherska kyrkan för skötseln av vissa samhällsuppgifter träder i kraft i början av 2016. Enligt lagen finansieras församlingarnas lagstadgade samhälleliga uppgifter framöver ur statsbudgeten och samtidigt slopas församlingarnas andel av samfundsskatten. Dessa samhälleliga uppgifter är begravningsverksamheten, folkbokföringsuppgifterna och underhållet av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och lösöre. Den statliga ersättningen till Kyrkans centralfond är 114 miljoner euro år 2016. Beloppet betalas till Kyrkans centralfond i 12 månatliga poster.

Kyrkomötet beslutade i maj 2015 att fem miljoner euro av den statliga finansieringen på 114 miljoner euro ska delas ut som bidrag för reparation av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och två miljoner euro ska användas för administration och utveckling av Kirjuri under 2016. 107 miljoner euro delas ut till församlingarna enligt fördelningsgrunden euro per kommuninvånare på basis av läget 31.12.2014. (Se Kyrkostyrelsens cirkulär 11/2015.)

Enligt 4 § i lagförslaget ska Kyrkans centralfond lämna undervisnings- och kulturministeriet den information som ministeriet bestämmer och som behövs för uppföljningen av kostnaderna för de uppgifter som avses i lagen. För att skicka uppgifterna använder Kyrkans centralfond kostnadsuppgifter som härletts ur församlingarnas ekonomiska statistik. De ekonomiska församlingsenheterna ska fortfarande noggrant iaktta Kyrkostyrelsens anvisning om kostnadsallokering.

Som bilaga till detta cirkulär finns en tabell som visar de belopp som redovisas till församlingsenheten. Statsfinansieringen redovisas till församlingarna i 12 månatliga poster. Vi meddelar den exakta utbetalningsdagen senare.

Statsfinansieringen anges i budgeten och bokförs i församlingens bokföring efter verksamhetsbidraget på kontot 5110(00) Statsfinansiering. (Se **Sacrista**: Förstasidan > Ekonomi och förvaltning > Församlingsekonomi > Redovisning och bokslut > Kontoplan och bokföringsanvisning.)

Andel av samfundsskatteintäkterna

Från och med 2016 föreskrivs det inte längre i inkomstskattelagen och lagen om skatteredovisning att en andel av samfundsskatteintäkterna ska redovisas till församlingarna. Samfundsskatter som hänför sig till skatteåret 2015 redovisas ännu till församlingarna under 2016 och 2017. Enligt uppgifter från skatteförvaltningen redovisas den sista posten för skatteåret 2015 i oktober 2017. Dessa andelar av samfundsskatten ska bokföras i bokföringen, precis som hittills.

Avgifter till Kyrkans centralfond

Kyrkomötet har fastställt grundavgiften till Kyrkans centralfond, som bestäms utifrån den kalkylerade kyrkoskatten, till 7,5 procent.

Församlingens kalkylerade kyrkoskatt beräknas så att kyrkoskatteintäkten för skatteåret 2014 divideras med församlingens kyrkoskattesats. Församlingsspecifika förhandsuppgifter om kyrkoskatteintäkterna för skatteåret 2014 finns sedan augusti på webbsidan Tjänster för skattetagare > Statistiker > ”Debiterade inkomstskatter, uppgifter om inkomstskatter för skatteåret 2014” och tabellen ”Uppgifter om redovisning enligt debitering i november 2015 för skatteåret 2014 (N181)”, kolumn D. (Se veronsaajat.vero.fi) -> på svenska). Den slutgiltiga informationen publiceras i slutet av oktober när beskattningen är klar.

Pensionsavgifter

Kyrkomötet har fastställt arbetsgivarens lönebaserade pensionsavgift i församlingarna till 24 procent och den kyrkoskattebaserade pensionsfondsavgiften till 4 procent för år 2016. Bägge avgifterna ändrades. Församlingens kyrkoskatt för skatteåret 2014 fastställs i slutet av oktober, förhandsbesked finns i webbtjänsten för skattetagare (se anvisning ovan).

Beskattningskostnader

Församlingarnas andel av beskattningskostnaderna 2016 är 3,4 procent. Ett led i statsfinansieringslösningen och sloandet av samfundsskatteandelen för församlingarna var att sänka deras beskattningskostnader. Beskattningskostnaderna fastställs i 30 § i lagen om skatteförvaltningen. Hittills har församlingarna betalat 4,7 procent av Skatteförvaltningens omkostnader som beskattningskostnader. Från början av 2016 sjunker andelen till 3,4 procent. Församlingarna kan uppskatta beskattningskostnaden för 2016 på basis av den fastställda beskattningskostnaden för 2015. Enligt statens budgetproposition för 2016 kommer Skatteförvaltningens omkostnader att sjunka med ungefär en procent. (Se Skatteförvaltningen: skatt.fi → Tjänster för skattetagare.)

Personalkostnader

Kyrkans nuvarande tjänste- och arbetskollektivavtal gäller fram till 31.1.2017. Delegationen för kyrkans arbetsmarknadsverk godkände ett protokoll om en löneuppgörelse för sysselsättnings- och tillväxtavtalets andra avtalsperiod. Protokollet föddes efter förhandlingar mellan KyA och de övriga centralorganisationerna på arbetsmarknaden. Kostnadseffekten av avtalsuppgörelsen inom den kyrkliga sektorn är enligt preliminära kalkyler cirka 0,65 procent.

Arbetsmarknadsverkets kansli inledde måndagen 15.6.2015 förhandlingar med huvudavtalsorganisationerna om ett centralorganisationsprotokoll inom den kyrkliga sektorn. Förhandlingarna fortsätter och resultatet av dem meddelas separat.

Enligt underteckningsprotokollet till KyrkTAK 2014–2016 ska lönejusteringen i första hand användas som en lokal justeringspott för den prövningsbaserade lönedelen (PBL). Vid fördelning av justeringspotten ligger fokus på resultatgivande verksamhet och sporrande tillämpning av lönesystemen. Lönejusteringen börjar gälla i februari 2016.

Kostnader för fastighetsunderhåll

Kostnaderna för fastighetsunderhåll har under de senaste åren ökat med cirka två procent per år. Endast kostnaderna för eldningsolja och uppvärmning har sjunkit. Tack vare det billigare oljepriset och den låga inflationen förväntas ökningen i kostnaderna för fastighetsunderhåll vara cirka en procent.

Annat att beakta

Grunden för ekonomin inom offentliga samfund är ekonomisk balans. I praktiken uppvisar ekonomin dock alltid antingen ett överskott eller ett underskott, men på lång sikt bör den i genomsnitt vara i balans. I ekonomiplaneringen ska man beakta församlingens rådande ekonomiska situation – överskott eller underskott. Det mest användbara måttet på ekonomisk balans är årsbidraget i förhållande till kommande investeringar och genomsnittliga årliga låneamorteringar. För att kunna bedöma årsbidragets tillräcklighet i en församling bör man göra en kalkyl över kommande renoveringar, nyinvesteringar och låneamorteringar för minst fem år framåt.

I de ekonomiska församlingsenheterna bör man kontrollera om balansräkningen ger korrekt information om tidigare räkenskapsperioders överskott, fonder och avsättningar. Värdet på finansiella värdepapper, kassa och bank samt övrig egendom som lätt kan omsättas i pengar under aktiva i balansräkningen ska överstiga det egna kapitalet, fonder med allmän täckning, överskotten och avsättningarna sammanlagt under passiva. Om obalansen mellan dessa belopp är stor ska situationen åtgärdas.

I de församlingar där budgeten för 2016 hotar uppvisa underskott, eller där årsbidraget inte räcker till för att täcka kommande investeringar och låneamorteringar, ska man göra upp en plan för balansering av ekonomin som sträcker sig över minst tre år.

En församling kan anses befinna sig i en ekonomisk kris om årsbidraget har varit negativt under två år i följd. Situationen försämras betydligt av ett underskott i balansräkningen. Det är också viktigt att se till att de likvida medlen är tillräckliga. Om de likvida medlen räcker till för en kortare tid än 60 dagar bör man fästa uppmärksamhet vid situationen och försöka åtgärda den. Församlingarna har relativt lite skulder. Det finns dock ett antal församlingar där den relativa skuldsättningen redan överstiger 50 procent, vilket är gränsvärdet för en kriskommun. Nyckeltalet beskriver lånebeloppets förhållande till verksamhets- och skatteintäkterna. Utvecklingen av nyckeltalet Relativ skuldsättning bör följas upp regelbundet.

Om en församling befinner sig i ekonomisk kris bör åtgärder för balansering av ekonomin vidtas omedelbart. Församlingens ledning (kyrkoherden och ekonomichefen) ska föra en öppen och konstruktiv dialog med såväl de förtroendevalda som de anställda om metoderna för balansering av ekonomin.

För att sanera ekonomin rekommenderas i första hand en minskning av antalet fastigheter och en gallring i driftskostnaderna. Beslut som gäller antalet anställda kommer i andra hand. Alltid när en tjänst eller befattning blir vakant i församlingen rekommenderas att denna situation används för minskning av personalstyrkan. Samtidigt bör situationen även utnyttjas för att omvärdera och utvidga arbetsbeskrivningarna för den kvarblivande personalen. Om dessa åtgärder inte räcker blir man tvungen att permittera personal och som allra sista utväg välja uppsägning.

Att höja kyrkoskatteprocenten är en metod för att stärka församlingens ekonomi. En höjning av skatteprocenten kräver en noggrann analys av de verksamhetsrelaterade och ekonomiska grunderna för höjningen. Grunderna ska med fördel föras fram så öppet som möjligt både för beslutsfattarna och församlingsmedlemmarna för att trygga ett fortsatt medlemskap i församlingen. Det är bra om administrationen först fattar beslut om de ekonomiska

riktlinjerna och informerar om dem, och först därefter presenterar de egentliga förslagen om kyrkoskatten och budgeten. Ju tidigare informationen går ut, desto bättre är möjligheterna att motivera medlemmarna att delta i stödjandet av församlingens ekonomi genom en skattehöjning.

Frågor besvaras av ekonomiplaneringschef Pasi Perander, e-post [fornamn.efternamn\(a\)evl.fi](mailto:fornamn.efternamn(a)evl.fi) eller telefon 09 1802 246.

KYRKOSTYRELSEN

Jukka Keskitalo
kanslichef

Pirjo Pihlaja
ecklesiastikråd

ISSN 1797-0334